

SCHRIJVEN KAN
ZO LEUK ZIJN

EEN WERKBOEK

VOOR BEGINNENDE

DICHTERS EN SCHRIJVERS

EEN UITGAVE VAN DE BLAUWE KOM

VOORWOORD

Dit werkboek is in het bijzonder bestemd voor beginnende dichters en schrijvers. In het werkboek is vijftien ervaring als docent creatief schrijven gebundeld. In die jaren heb ik voor schrijfworkshops, schrijfcursussen en individuele cursisten diverse leermaterialen ontwikkeld. Vooral groepen waar ik een aantal jaren cursussen aan heb gegeven, prikkelden me om telkens nieuwe opdrachten en hulpmiddelen te verzinnen. Daarbij heb ik ook geput uit diverse boeken over schrijven van proza en gedichten.

Het werkboek bestaat uit twee delen. Deel 1 is een syllabus over diverse aspecten van het schrijven van poëzie en proza. Deze syllabus bevat een selectie van aspecten met uitleg en voorbeelden. Deel 2 bestaat uit schrijfoopdrachten voor poëzie en proza die een bron van inspiratie kunnen zijn en een middel om schrijftechnieken te ontwikkelen en wellicht kan het de start zijn voor het werken aan een roman, een bundel korte verhalen, een levensverhaal of een gedichtenbundel.

Ik hoop dat dit boek een inspiratiebron kan zijn om een persoonlijke stijl en zeggingskracht te ontdekken en te ontwikkelen. Vooral hoop en wens ik dat iedereen plezier ervaart bij het schrijven, minstens net zoveel als ik heb gehad bij het samenstellen van dit werkboek.

Veel inspiratie en schrijfplezier gewenst.

Nico van den Raad

INHOUDSOPGAVE

DEEL 1 SYLLABUS OVER SCHRIJVEN	9
Inleiding	9
HOOFDSTUK 1 POËZIE	9
Het arsenaal van de dichter	9
Een methode om een gedicht te schrijven	11
Technische aspecten van een gedicht	12
Dichtvormen	17
Gebonden vormen	17
Speelse vormen	21
Light verses	22
Vrije vorm	23
Beeldgedichten	23
HOOFDSTUK 2 PROZA	28
De opbouw	28
De vorm	28
De inhoud	30
De schrijfstijl	31
DEEL 2 DE SCHRIJFOPDRACHTEN	34
HOOFDSTUK 1 OPDRACHTEN POËZIE	34
Overzicht onderwerpen	34
De opdrachten	35
HOOFDSTUK 2 OPDRACHTEN PROZA	48
Overzicht onderwerpen	48
Opwarmers	50
De opdrachten	52
Verbeeldingsopdrachten	52
Vormopdrachten	54
Themaopdrachten	56
LITERATUUR OVER SCHRIJVEN	68
COLOFON	69

DEEL 1 SYLLABUS OVER SCHRIJVEN

Inleiding

Hoofdstuk 1 gaat over poëzie schrijven en daarin worden beknopt de volgende vier aspecten van het schrijven van een gedicht behandeld en met voorbeelden toegelicht: arsenaal van de dichter, een methode om een gedicht te schrijven, technische aspecten van een gedicht en dichtvormen. Veel voorbeelden zijn uit eigen werk en die zijn louter opgenomen om een didactische reden.

Hoofdstuk 2 gaat over proza schrijven en daarin worden beknopt vier aspecten behandeld die bij het schrijven van een kort verhaal meespelen en met voorbeelden toegelicht: de opbouw, de vorm, de inhoud en de stijl.

HOOFDSTUK 1 POËZIE

Het arsenaal van de dichter

Een kunstschilder beschikt over diverse middelen om een schilderij te maken, zoals kennis van kleuren, compositie, materialen en stijlen en vaardigheden om met kwasten en/of paletmessen om te gaan. Een dichter kun je een woordkunstenaar noemen. Hij beschikt over vijf middelen:

waarneming

emotie

verdichting

taalverschuiving

muzikaliteit

Elk middel wordt nu besproken en toegelicht.

Waarneming

De dichter neemt iets waar dat hem raakt, bijvoorbeeld: een zonsondergang, een spelend kind, een huilende vader, een eenzame oudere, een schilderij, een vluchteling op een strand, een dorp in puin na een aardbeving, het gezang van een merel. Hij drukt die waarneming uit in taal, in de vorm van een gedicht.

Emotie

De dichter verbeeldt in zijn gedicht wat hem bij een waarneming emotioneel raakt: het maakt hem bijvoorbeeld blij, boos, verdrietig of bang. Daarmee laat de dichter in een gedicht iets van zijn binnenkant weerklinken en verbindt daarmee de buitenwereld met zijn binnenwereld en leidt zo de lezer binnen in zijn beleavingswereld.

BESTEMMING

beslagen met wasem

van oud verdriet